

อาหารที่เติมเปี่ยมไปด้วยพลังแห่งชีวิต

ศุภาว์ อาวสกุลสุทธิ * ปร.ด. (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์)

เมื่อไหร่ที่เราเจ็บป่วย เรามักจะปล่อยให้หมอเป็นผู้ตัดสินใจจัดการ หรือขอคำแนะนำจากคนใกล้ชิดในการรักษาความเจ็บป่วย จะมีสักกี่คนที่ค้นหาว่า อาการผิดปกติที่เกิดขึ้นกับตัวเองมันเพราะอะไร สัมพันธ์กับการรับประทานอาหารหรือไม่ คุณกินถูกแล้วหรือยัง เพราะเมื่ออาหารเข้าปาก ถูกเคี้ยว ถูกย่อย จนกลายเป็นสิ่งพิเศษที่ทำหน้าที่ 3 อย่าง คือ ช่วยบำรุงเลี้ยงร่างกาย ช่วยซ่อมแซมสิ่งสึกหรอของร่างกาย เป็นยารักษาโรคให้แก่ร่างกาย จึงมีผู้พยายามค้นหาอาหารให้ได้ประโยชน์ครบ 3 อย่างนี้ เป็นทางเลือกของผู้รักสุขภาพ ได้แก่ อาหารชีวจิต อาหารเจ อาหารมังสวิรัต อาหารแมคโครไบโอติกส์ ดังรายละเอียด

อาหารชีวจิต เป็นการรับประทานธัญพืชไม่ขัดสี ผักผลไม้สดตามฤดูกาลไม่ผ่านการปรุงแต่ง พืชหัวไม่ปอกเปลือก ต้มน้ำสะอาดและชาสมุนไพรหรือน้ำผลไม้ งดเนื้อสัตว์ทุกชนิด ยกเว้นปลาและอาหารทะเล บริโภคได้เป็นครั้งคราว งดน้ำตาลฟอกขาว กะทิ นม และไข่

อาจารย์สาทิส มีสูตรการรับประทานอาหารอย่างง่าย ๆ สไตล์ชีวจิตที่เหมาะสมกับผู้ที่มีความดันโลหิต และไขมันในเลือดสูง หรือคนปกติทั่วไป แม้ไม่ป่วยก็รับประทานได้ ดังนี้

1. ข้าวกล้อง ข้าวแดง หรือข้าวซ้อมมือ หรือถ้าชอบขนมปัง ก็ขนมปังโฮลวีต ปริมาณของข้าวหรือแป้งนี้ รวมกันแล้วให้ได้ 50 เปอร์เซ็นต์ ของอาหารแต่ละมื้อ
2. ผักสดและผักปรุงสุกอย่างละครึ่ง รวมกันแล้วเป็นปริมาณ 25 เปอร์เซ็นต์
3. โปรตีนจากพืช คือถั่วต่าง ๆ และผลิตผลจากถั่ว เช่น เต้าหู้ โปรตีนเกษตร รวมแล้ว 15 เปอร์เซ็นต์ และให้เพิ่มปลาหรืออาหารทะเลได้อาทิตย์ละ 2 ครั้ง
4. อาหารเบ็ดเตล็ด เช่น สาหร่ายทะเล เมล็ดทานตะวัน เมล็ดฟักทอง ผลไม้ซึ่งไม่หวานในปริมาณ 10 เปอร์เซ็นต์

อาหารเจ คำว่า “กินเจ” คือ ไม่ควา ในการปรุงอาหารเจนั้น ต้องไม่มีเนื้อสัตว์ และต้องเป็นอาหารที่ปรุงมาจากพืชผัก วัตถุดิบที่เป็นหลักในการประกอบอาหารเจ คือ แป้ง เต้าหู้ ซีอิ้ว ถั่วเหลือง ถั่วต่าง ๆ และผลไม้ ที่สำคัญต้องไม่มีส่วนผสมของเครื่องเทศ 5 อย่าง ซึ่งได้แก่ หัวหอม กระเทียม ต้นกุยช่าย ผักชี ใบยาสูบ และเครื่องเทศที่เผ็ดร้อน

อาหารมังสวิรัต คือ อาหารที่ปราศจากเนื้อสัตว์ หรืออวัยวะใดๆ ของสัตว์ทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นสัตว์เล็กหรือสัตว์ใหญ่ มีขาหรือไม่มีขาก็ตาม เช่น มด แมลง กุ้ง ปู ปลา ไก่ กระจ่าย วัว เป็นต้น และไม่มีส่วนผสมเครื่องปรุงรสที่ทำมาจากสัตว์ เช่น กะปิ น้ำปลา โดยอาหารมังสวิรัต ประกอบด้วย (1) ข้าวกล้อง เพราะในข้าวกล้องจะมีวิตามินต่าง ๆ มากกว่าข้าวขาว (2) ธัญพืชชนิดต่าง ๆ เช่น ถั่ว งา (3) ผักสด ๆ เพราะในผักสดมีสารอาหารหลายชนิด โดยเฉพาะธาตุเหล็กนั้นมีมากในผักกระถิน ผักบุ้งแดง ผักบุ้งจีน กุยช่าย ผักชีลาว มะเขือพวง และถั่วงอก ซึ่งธาตุเหล็กจะช่วยป้องกันโรคโลหิตจาง (4) ผลไม้นานาชนิด

อาหารแมคโครไบโอติกส์ คือ การรับประทานอาหารที่ออกผลผลิตตามฤดูกาล และปลูกตามธรรมชาติให้มากที่สุด จะทำให้ร่างกายเกิดความสมดุลเพื่อดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปรกติ และหลีกเลี่ยงอาหารที่ผสมสารเคมี เช่น สารกักตุน สารปรุงแต่งสี เป็นต้น อาหารเหล่านี้ผ่านการแปรรูปมามาก หากรับประทานเข้าไปมาก ๆ จะทำให้ร่างกายขาดสมดุล

* นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ กลุ่มจัดการความรู้ ฯ ศูนย์อนามัยที่ 2 สระบุรี

อาหารแมคโครไบโอติกส์แบบมาตรฐานประกอบด้วย (1) ธัญพืชไม่ขัดสี ได้แก่ ข้าวกล้อง ลูกเดือย 50-60% (2) พืชผักตามฤดูกาล ทั้งที่ผ่านการปรุงและรับประทานสด 20-30% (3) โปรตีน เช่น ปลา และพืชตระกูลถั่ว 5-10% (4) น้ำแกง ซุป ซึ่งต้มจากผักต่าง ๆ โดยอาจปรุงรสด้วยซีอิ๊วหรือมิโซะ (เต้าเจี้ยวหมักของญี่ปุ่น) 5-10% นอกจากนั้นเป็นสาหร่าย พืชจากน้ำจืดด้วยแร่ธาตุ และผลไม้

ของหวาน ในปริมาณน้อยมาก ใช้น้ำตาลจากธรรมชาติในรูปแบบของผลไม้สดและแห้ง น้ำเชื่อมที่ทำจากธัญพืช เช่น แปะแซ (น้ำเชื่อมข้นทำจากข้าว) น้ำตาลจากอ้อย (น้ำตาลทรายแดง) หรือมะพร้าว (น้ำตาลปึก) หรือลูกตาล (น้ำตาลโตนด) ในลักษณะไม่แปรรูป

เครื่องดื่ม น้ำผักผลไม้ ชาสมุนไพร กาแฟที่ทำจากข้าวต่าง ๆ ชาเขียว

อาหารเพื่อสุขภาพที่กล่าวมา จะเน้นการรับประทานผัก ผลไม้ สด ๆ โปรตีนจากพืช การประกอบอาหารที่มีกระบวนการไม่ซับซ้อน ท่านที่อยากมีสุขภาพดีและไม่มีโรคถามหา เลือกรับประทานอาหารและดื่มให้สอดคล้องกับธรรมชาติในชีวิตประจำวัน ซึ่งควรประยุกต์ใช้ให้เข้ากับช่วงอายุ เพศ อาชีพ การงาน และกิจกรรมที่ทำ ย่อมประสพกับสุขภาพที่ดีและเต็มเปี่ยมไปด้วยพลังแห่งชีวิต

แหล่งอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข: แมคโครไบโอติกส์ ธรรมชาติบำบัด. *อเล็คทอรอนิกส์*.

http://www.misterbuffet.com/article_macrobiotics.asp ค้น 8 พย.55.

ทางเลือก สู่ทางรอด เมื่อความดัน-ไขมันในเลือดสูง

<http://www.oknation.net/blog/ticketp> ค้น 23 ต.ค. 55

วิถีแห่งเซน ปรัชญา คำคม และการดูแลสุขภาพ : *แนะนำอาหารตามแนวแมคโครไบโอติกส์และชีวิต*

<http://zixzen.blogspot.com/2007/10/> ค้น 8 พย.55

สิทธา พรณสมบูรณ์. (2555). *แมคโครไบโอติกส์*. พิมพ์ครั้งที่ 24. กรุงเทพฯ : เฉม เดียมอง

สิริพันธุ์ จุลรังคะ. (2536, พ.ย). อาหารเจ – อาหารสุขภาพ: ความหมายของการกินเจ. *ผู้หญิง*.

ฉบับที่ 198. <http://www.myrestaurantpal.com/Vegetarian-Food-Recipes/>

ค้น 8 พย. 55

อาหารชีวจิตคืออะไร. *นิตยสารชีวจิต*. <http://www.cheewajit.com/> ค้น 23 ต.ค. 55

อาหารมังสวิรัตคืออะไร?. <http://webcache.googleusercontent.com> ค้น 23 ต.ค. 55